

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/11/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413201447
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6413201447.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a Mgr. Kataríny Katkovej vo veci starostlivosti o maloletého V. S., nar. XX. XX. XXXX, v ústavnej starostlivosti Detského domova „Ratolesť“, Tŕnie 90, 962 34 Tŕnie, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov K. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. nad S., F. XX a maloletej N. S. nar. XX. XX. XXXX, a vo veci starostlivosti o maloletú N. S. nar. XX. XX. XXXX, v ústavnej starostlivosti Detského domova „Ratolesť“, Tŕnie 90, 962 34 Tŕnie, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov Z. S. nar. XX. XX. XXXX, bytom D. N. S., Dr. Q. XXX/X, a Q. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. č. X, za účasti Okresného prokurátora v Žiari nad Hronom a Detského domova „Ratolesť“, Tŕnie 90, 962 34 Tŕnie v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti o maloleté deti, o odvolaní matky maloletej N. S. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9P/10/2013-107 zo 07. 11. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd nariadil ústavnú starostlivosť u maloletej N. S. (matky) a maloletého V. S. (syna maloletej N.), ktorá sa má vykonávať v Detskom domove „Ratolesť“ v Tŕní. Napriek nesúhlasu matky maloletej N. S. a otca maloletého V. S. i samotnej maloletej N. s nariadením ústavnej starostlivosti dospel k názoru, že Z. S., ktorá jediná prejavila záujem o výchovu maloletej N. a maloletého V. nie je schopná zabezpečiť riadnu výchovu maloletej N. a jej dieťaťa z dôvodu, že maloletá N. matku nerešpektuje, napriek umiestneniu v detskom domove pretrváva u nej nevhodné správanie, záškoláctvo a jej záujem aj záujem maloletého V. vyžaduje, aby bola vychovávaná v ústave, kde jej bude poskytnutá odborná starostlivosť majúca za cieľ uvedomiť si zodpovednosť za výchovu maloletého V.. Otec maloletého V. K. M., ani jeho širšia rodina nemajú vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého V., ani záujem o osobnú starostlivosť o toto dieťa neprejavili. Okresný súd Žiar nad Hronom už v roku 2010 z dôvodu výchovným problémov prejavujúcich sa u maloletej N. nariadil nad výchovou maloletej dohľad, ale toto výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel. Súd zveril maloletého V. do osobnej starostlivosti otca K. M. predbežným opatrením, ale otec dieťaťa osobnú starostlivosť o maloletého nezvládol. Vzhľadom na príjmy K. M. a rodičov maloletej N. týmto uložil povinnosť prispievať na výživu ich detí na účet Detského domova „Ratolesť“ minimálnym výživným určeným zákonom.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie len Z. S. - matka maloletej N. a stará matka maloletého V.. Domáhala sa zmeny rozhodnutia okresného súdu a zverenia maloletej N. so synom V. do jej osobnej starostlivosti. Popierala existenciu dôvodov na nariadenie ústavnej starostlivosti u dcéry N. tvrdiac, že posudky o jej problémovom správaní nie sú pravdivé. Sociálni kurátori sa nestarali o záujem maloletých detí, umiestnili ich do ústavu, kde hladujú a žijú v špine. V jej domácnosti je čisto a poriadok. Sociálni

pracovníci, riaditeľ detského domova ani súd nemali prihliadať na klamstvá K. M., ktorý i keď zneužil maloletú N., nebol za svoje ohavné činy odsúdený. Okresnému súdu vytykala, že na pojednávanie nepredvolal maloletú N.. Riaditeľ Detského domova Ratolesť bez povolenia súdu odtrhol dcéru N. od jej syna V. a 08. 11. 2013 ju umiestnil v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka.

Otec maloletej N. S. Q. S. vyjadril súhlas s odvolaním matky maloletej N. Z. S. a žiadal, aby súd rozhodol v zmysle jej odvolania a zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti Z. S., ktorá sa dokáže postarať o obe deti.

Otec maloletého V. K. M. potvrdil, že „u starej matky nie je žiadny problém“, preto žiada, aby obe deti boli zverené do osobnej starostlivosti starej matky.

Kolízny opatrovník oboch maloletých detí trval na nariadení ústavnej starostlivosti u maloletej N. a maloletého V.. Dôvodom umiestnenia maloletého V. do Detského domova „Ratolesť“ predbežným opatrením bola neschopnosť zákonného zástupcu zvládnuť osobnú starostlivosť o dieťa. Maloletý V. bol na žiadosť otca viackrát bezdôvodne hospitalizovaný vo Všeobecnej nemocnici v Žiari nad Hronom. Dňa 27. 08. 2012 podala nemocnica na Obvodné oddelenie Policajného zboru Žiar nad Hronom trestné oznámenie pre podozrenie z prečinu odloženia dieťaťa. Maloletý V. sa v detskom domove pekne vyvíja. Pred nástupom matky maloletej N. do školy bol maloletý V. na matku viac naviazaný.

Maloletá N. je od 04. 03. 2013 študentkou Obchodnej akadémie vo Zvolene v dennom štúdiu. Školu často vymeškávala a sama si zabezpečovala ospravedlnenie na vymeškané hodiny. Jej motivácia k štúdiu je veľmi nízka, nechce sa učiť, má slabé školské výsledky. Často je zlostná, záťažové situácie zvláda veľmi ťažko, je labilná a verbálne vulgárne útočí na adresu ostatných detí aj dospelých. Zo školy sa vracala neskoro. O svojho syna V. sa vie postarať, ale nemá o to záujem. Jej správanie sa neustále zhoršovalo. V dôsledku pretrvávajúcich problémov v správaní po predchádzajúcich výchovných intervenciách Detský domov „Ratolesť“ Trnava rozhodol o dočasnom umiestnení maloletej N. do Diagnostického centra Lietavská Lúčka na dobu 3 - 6 mesiacov. Maloletá N. udržuje osobný aj telefonický kontakt so svojou matkou a sestrami. Kolízny opatrovník považuje za potrebné, aby maloleté deti zotrvali v ústavných podmienkach. Je nevyhnutné eliminovať negatívne vplyvy z predchádzajúceho rodinného prostredia a vážne výchovné problémy maloletej N.. Tiež je prioritou podporovať maloletú N. v pokračovaní štúdia na strednej škole. Za pomoci odborného personálu má maloletá matka možnosť plnohodnotne sa podieľať na starostlivosti o svojho syna.

Detský domov „Ratolesť“ Trnava odvolaciemu súdu oznámil, že v dôsledku pretrvávajúcich problémov v správaní po predchádzajúcich výchovných intervenciách sa odborný tím detského domova zhodol na dočasnom umiestnení maloletej N. v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka pre uvedenie si životných priorít a hodnôt smerom k svojmu maloletému synovi V.. Cieľom umiestnenia bola náprava problémového správania. Do diagnostického centra bola maloletá N. umiestnená 08. 11. 2013, jej pobyt v diagnostickom centre skončil dňom 31. 01. 2014.

Odlúčenie maloletého V. od matky zhodnotil detský domov v správe z 30. 01. 2014 so záverom, že aj napriek citovej väzbe medzi maloletým V. a jeho mamou N. nemala neprítomnosť matky v detskom domove negatívny dopad na jeho správanie a prežívanie. V. bol počas jej pobytu v diagnostickom centre veselý, vnímavý, nevyskytli sa problémy s prijímaním potravy ani spánkom.

Diagnostické centrum Lietavská Lúčka pri ukončení pobytu maloletej N. podalo Detskému domovu „Ratolesť“ správu z pobytu maloletej N.. Správa obsahuje pedagogickú diagnostiku maloletej, popis jej správania v škole a v ústave, aj psychologickú diagnostiku. Jej osobnosť posúdil diagnostický tím, ktorý dospel k záveru, že maloletá N. komunikuje ochotne a otvorene, najmä pokiaľ má pocit, že jej to prinesie úžitok. Komunikácia je zameraná na zveličovanie chýb druhých ľudí, ktorí jej svojím správaním ublížili. V čase emocionálnej pohody je veľmi slušná a príjemná, svojím vystupovaním si dokáže získať druhých. Uvedomuje si, že má problémy so sebaovládaním, najmä s výbuchmi zlosti, ktoré občas neovláda, dokáže zväziť, čo si v ktorej situácii môže dovoliť, je opatrná v prejavoch, nakoľko jej veľmi záleží na hodnotení druhých. Jej správanie je zamerané na vytvorenie pozitívneho obrazu o sebe a získanie výhod pre seba. Rada sa stavia do pozície ukrivdenej. Ak sa situácia nevyvíja podľa jej predstáv, je manipulatívna a sebaapresadzujúca. V každej situácii sa snaží vyťažiť pre seba maximum výhod. Neváha na to zneužiť ani, že má maloletého syna. No v skutočnosti jej ide o vlastné výhody. Svoje nároky nadhodnocuje a vynucuje si ich rôznym spôsobom. Využíva pozíciu matky na citové vydieranie. Obviňuje okolie najmä vychovávateľov detského domova zo slabej starostlivosti o dieťa, ich povinnosti dokáže presne popísať, ale svoju starostlivosť obmedzuje len na zábavu s dieťaťom.

Je nezodpovedná, ľahkovážna, preferuje zábavu a ľahkovážny spôsob života. Na rolu matky nie je dostatočne pripravená. Ani kvôli dieťaťu nie je ochotná plniť si zodpovedne svoje školské povinnosti. Jeho narodenie využívala skôr na úľavy spojené so školskou dochádzkou. Nemá ujasnené predstavy o budúcnosti. Nerobí si žiadne plány. Odmieťa sa ďalej vzdelávať. Nemá vypestované žiadne zmysluplné záľuby. Nejaví o nič záujem, robí si len nevyhnutné povinnosti, aj to len pod kontrolou. Absentuje u nej zodpovednosť za vlastné konanie, druhých činí zodpovednými za vlastné zlyhania. Maloletá N. sa snažila prispôbiť pravidlám režimového zariadenia. Účelovo dokázala primerane spolupracovať. Na vianočných prázdninách bola u matky aj so svojim synom. Po návrate ušla z vychádzky, tvrdila, že utiekla za synom, no bola nájdená u svojho priateľa V. otca. Diagnostické centrum doporučilo v prípade opakovaného zlyhávania dlhší pobyt v režimovom zariadení - umiestnenie do reedukačného centra do 18 rokov s možnosťou vyučiť, nakoľko pod kontrolou je eliminovaná jej snaha vyhybať sa povinnostiam.

Okresný prokurátor sa k odvolaniu nevyjadril.

Konanie začalo na základe uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom z 23. 01. 2013, ktorým podľa § 81 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) začal súd konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti bez návrhu po tom, ako na základe predbežného opatrenia nariadeného v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4P/119/2012 uložil otcovi maloletého V. S. K. M., aby maloletého V. odovzdal do starostlivosti Detského domova „Ratolesť“ v Trní a uložil matke maloletej N. S. Z. S., aby maloletú N. taktiež odovzdala do starostlivosti Detského domova „Ratolesť“ v Trní. Umiestneniu maloletej matky so synom do detského domova predchádzalo konanie o výchovnom opatrení vo vzťahu k maloletej N. a viacero súdnych konaní hľadajúcich najoptimálnejšie riešenie pre výchovu maloletého V.. Z pripojených súdnych spisov a dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa zistil všetky rozhodujúce skutočnosti relevantné pre správne rozhodnutie vo veci. Skutkový stav ustálený súdom prvého stupňa je postačujúci aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Vo veci nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie. Prvostupňový súd rozhodol vo veci po jej prejednaní na pojednávaní. Z tohto dôvodu krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré podrobne popisuje skutkový stav predchádzajúci rozhodnutiu prvostupňového súdu a jeho podriadenie správnym zákonným ustanoveniam. Za podstatné skutočnosti pre rozhodnutie, či zostane maloletá N. v ústavnej starostlivosti považoval okresný súd zistenie, že maloletá N. bola rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/173/2000 zverená do osobnej starostlivosti matky Z. S., ktorá výchovu maloletej N. nevládala a na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nariadil Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 7P/16/2012 nad maloletou N. dohľad z dôvodu, že už v roku 2010 zistila Mestská polícia Žiar nad Hronom, že maloletá N. požíva alkoholické nápoje (ako 13-ročná) a k požívaniu alkoholických nápojov sa pridružilo problémové správanie v domácom i školskom prostredí. Školu bezdôvodne vymeškávala a v 9. ročníku základnej školy bola gravidná. V tom čase sama matka maloletej N. Z. K. žiadala orgány sociálno-právnej ochrany o pomoc s výchovou maloletej uznajúc, že ju sama nevláda. Keď sa narodil maloletý V. požiadala jeho stará matka Z. S. súd, aby kým súd rozhodne o priznaní rodičovských práv maloletej N., bola ustanovená za opatrovníka maloletému V.. Krajský súd v Banskej Bystrici predbežným opatrením zveril dočasne maloletého V. do osobnej starostlivosti starej matky Z. S.. Rozhodnutie krajského súdu bolo vykonateľné 28. 06. 2012 a už 02. 07. 2012 písala stará matka Z. S. na súd „aby jej nebolo ako starej matke pridelené dieťa V. S.“ so žiadosťou, aby si dieťa ihneď nárokoval jeho otec K. M., pretože nemá vytvorené podmienky na výchovu maloletého dieťaťa a „už nevláda trpieť za to, na čom nemá žiadny podiel viny“. Jej podpis „figuroval iba preto, že dieťa V. S. visel a niekto to musel ako obeť podpísať“. Otec maloletého V. K. M. požiadal v konaní 10P/94/2012 Okresného súdu Žiar nad Hronom o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti, okrem iného aj na základe potvrdenia V. V. D. praktického lekára pre dospelých, v ktorej bolo uvedené, že Z. S. je dyspenzarizovaná pre ťažký zdravotný stav - ochorenie chrbtice, alergiu a poruchy psychiky, preto nie je možné, aby sa 24 hodín starala o svoje maloleté vnúča. Do osobnej starostlivosti K. M. bol maloletý V. odovzdaný

rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. 07. 2012 sp. zn. 13CoP/61/2012, ale osobná starostlivosť otca o maloletého V. netrvala ani mesiac. Už 28. 08. 2012 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica na Okresný súd Žiar nad Hronom návrh na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnení maloletého V. aj jeho matky do Detského domova „Ratolesť“ Trnava z dôvodu, že v rodine biologických rodičov neexistuje osoba, ktorá by bola ochotná a schopná zabezpečovať plnohodnotnú osobnú starostlivosť o maloletého V. a vzťah maloletej N. s matkou v predchádzajúcom období bol značne problémový. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny navrhol umiestniť matku a maloletého V. do totožného zariadenia pre zachovanie citovej väzby maloletej matky k dieťaťu a možnosť spolupodieľať sa na zabezpečovaní osobnej starostlivosti o dieťa. Podľa kolízneho opatrovníka bolo rizikové ponechať maloletú N. v rodinnom prostredí pre nestabilný zdravotný stav jej matky, znižujúci sa výchovný vplyv starej matky na maloletú N. a silný vplyv otca maloletého V. na maloletú matku, ktorej vývin smeroval patologicky. Neschopnosť postarať sa o maloletú N. a V. p. Z. S. preukazovala práve potvrdením V. V. D. zo 04. 07. 2012 o svojom nepriaznivom zdravotnom stave. Okresný súd oboznámený s týmito súdnymi konaniami, vychádzajúc aj zo správ Detského domova „Ratolesť“ v Trnave o adaptovaní matky a maloletého Matiasa v novom prostredí, v spôsobe správania sa maloletej N. za obdobie od umiestnenia v detskom domove až do rozhodnutia dňa 07. 11. 2013 dospel k správneému záveru, že podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej matky a jej dieťaťa pretrvávajú.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Rozsudkom napadnutým odvolaním nariadil okresný súd ústavnú starostlivosť u dvoch maloletých detí. Splnenie podmienok pre nariadenie ústavnej starostlivosti správne skúmal u každého dieťaťa zvlášť. Dôvodom pre nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého V. je vážne ohrozenie jeho výchovy, neschopnosť jeho vlastných rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa a nemožnosť zveriť maloletého V. do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Rodičmi maloletého V. sú maloletá N. S., u ktorej bola pre poruchy správania nariadená ústavná starostlivosť a K. M., ktorý ako rodič už zlyhal a nemá vôbec záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého V.. Po tom, ako bol maloletý V. na základe rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/61/2012 z 31. 07. 2012 odovzdaný do osobnej starostlivosti otca, sa opakovane dožadoval hospitalizácie maloletého V., napriek tomu, že vyšetrením dieťaťa bol zhodnotený jeho zdravotný stav ako dobrý a hospitalizácia nebola potrebná. V období od 23. 08. 2012 do 28. 08. 2012 bol maloletý V. vo Všeobecnej nemocnici Žiar nad Hronom len z dôvodu, že si otec odmietol dieťa prevziať. Dňa 28. 08. 2012 obaja rodičia maloletého V. pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica potvrdili svoj zámer umiestniť maloletého V. v ústavnom zariadení. Nezáujem otca o maloletého V. pretrváva. Je to zrejme z jeho vyjadrenia k odvolaniu starej matky dieťaťa zo 17. 01. 2014, kde K. M. žiadal zveriť maloletého V. do osobnej starostlivosti starej matky Z. S. a žiadnym spôsobom sa nevyjadril k tomu, prečo si ako rodič sám neplní svoje povinnosti zabezpečovať výchovu a výživu svojho dieťaťa. Matka maloletého V. je sama maloletá. Rodičovské práva a povinnosti k maloletému V. jej podľa § 29 ods. 1 Zákona o rodine priznané neboli.

Stará matka maloletého V. Z. S., i keď sú jej bytové pomery hodnotené sociálnymi pracovníkmi ako vyhovujúce, nie je osobou vhodnou pre zverenie maloletého V. do náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že Z. S. nezvládla ani výchovu maloletej N. a opakovane sa dožadovala toho, aby bol maloletý V. odobraný z jej domácnosti. Prvý krát to bolo hneď po tom, ako jej bolo uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoP/72/2012 dieťa dočasne zverené predbežným opatrením do osobnej starostlivosti. V lete roku 2013 mali byť maloletá N. s V. na prázdninovom pobyte u matky. Už 24. 07. 2013 požiadala Z. S. Detský domov „Ratolesť“, aby sa maloletá N. so synom navrátili do detského domova z dôvodu, že nezvláda problémové správanie maloletej N.. Pred pracovníkmi Detského domova „Ratolesť“ pri návšteve v domácnosti starej matky dňa 24. 07. 2013 Z. S. uviedla, že pobyt maloletej N. u nej ju psychicky vyčerpáva. Sama by potrebovala psychologickú starostlivosť. Keď sa ocitne v ťažkej sociálnej

situácii a nevie ako ju riešiť, máva depresiu. Vyjadrila strach z otca maloletého V. K. M. a jeho rodiny, ktorý bez dovolenia chodil za synom a maloletou N. do jej domácnosti. Uvedené skutočnosti nevyplývajú len zo správy potvrdenej pracovníkmi Detského domova Ratolesť, ale aj z vlastnoručne napísanej žiadosti adresovanej Okresnému súdu Žiar nad Hronom 25. 07. 2013, v ktorej Z. S. žiadala, aby bola nariadená ústavná výchova maloletej N. aj jej syna V. z dôvodu, že sa N. „stretáva sústavne s Rómom nechutných mravov“, zbila ju Rómka kvôli N., s jej dcérou sa M. u nej doma stále hádal a ona si nemôže dovoliť, aby Róm obťažoval jej rodinu. Starou matkou predkladanú správu v odvolacom konaní o jej zdravotnej spôsobilosti starať sa o maloletú N. a maloletého V. vyhotovenú V. V. D. - všeobecným lekárom pre dospelých z 12. 11. 2013 vyhodnotil odvolací súd ako nevierohodnú, účelovo vyhotovenú na žiadosť Z. S. z dôvodu, že tá istá lekárka 04. 07. 2012 na žiadosť Z. S. vydala protichodné potvrdenie o nevhodnom zdravotnom stave starej matky, ktorý ju vylučoval zo starostlivosti o maloletého V.. O zverenie maloletého V. do pestúnskej starostlivosti neprejavil záujem žiadny pestún.

Maloletá N., nar. XX. XX. XXXX. vzhľadom na jej vek nemá spôsobilosť konať pred súdom samostatne. Podľa § 20 O. s. p. každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Zákonnými zástupcami maloletej N. sú jej matka Z. S. a Q. S., ktorých súd na pojednávanie nariadené na deň 07. 11. 2013 riadne predvolal a matka maloletej N. Z. S. sa tohto pojednávania aj spoločne so svojim vtedajším právnym zástupcom zúčastnila. Práva maloletej N. pred súdom hájil aj súdom ustanovený kolízny opatrovník. Na priebeh konania pred prvostupňovým súdom dozeral okresný prokurátor v Žiari nad Hronom. Nepredvolanie maloletej N. na pojednávanie dňa 07. 11. 2013 nepovažoval odvolací súd za porušenie jej procesných práv z dôvodu, že ich za maloletú N. vykonávala matka a kolízny opatrovník. Stanovisko maloletej N. k nariadeniu ústavnej starostlivosti o maloletého V. a vo vzťahu k nej bolo súdu známe. Maloletá N. napriek nariadenému predbežnému opatreniu v konaní 4P/119/2012 u Okresného súdu Žiar nad Hronom nenastúpila dobrovoľne do Detského domova „Ratolesť“, bola na úteku a z osobnej starostlivosti svojej matky Z. S. bola odňatá až na základe rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom o výkone rozhodnutia dňa 06. 09. 2012. Maloletá N. nechce zotrvať v ústavnom zariadení. Svoju vôľu vrátiť sa do domácnosti matky vyjadruje maloletá N. aj v listoch adresovaných matke z Diagnostického centra v Lietavskej Lúčke. Do Diagnostického centra v Lietavskej Lúčke bola maloletá N. prijatá na základe dohody s Detským domovom „Ratolesť“ v Trní podľa § 121 ods. 1 písm. b/ zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov po tom, ako sa správanie maloletej N. v Detskom domove „Ratolesť“ neuberalo smerom k lepšiemu, ale problémy s ňou sa stupňovali. K tomuto kroku oprávňoval detský domov zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 47 ods. 6 dovoľuje v záujme plnenia účelu, na ktorý bolo zariadenie (detský domov) zriadené, vykonávať niektorú z činností podľa odseku 3 § 47 jednorázovo alebo krátkodobo aj prostredníctvom inej právnickej osoby, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady. Medzi úlohy detského domova, v ktorom je na základe rozhodnutia súdu maloleté dieťa umiestnené z dôvodu porúch správania, patrí aj vykonávanie odbornej diagnostiky. Diagnostické centrum Lietavská Lúčka je školské preventívno-výchovné zariadenie pre dievčatá s poruchami správania, za ktoré sa považuje záškoláctvo, začlenenie do nevhodnej partie, vzdor, klamstvo, experiment s návykovými látkami. Tieto poruchy správania sa u maloletej N. preukázali a pretrvávajú dlhodobo už od roku 2010, kedy ako 13-ročná bola pristihnutá mestskou políciou pod vplyvom alkoholu. Dôsledkom začlenenia do nevhodnej partie bolo záškoláctvo, klamstvá, vzdor matke, predčasné tehotenstvo a pretrvávajúce problémy s alkoholom. Maloletá N. dlhodobo odmieta odbornú pomoc poskytovanú jej v Detskom domove „Ratolesť“. Správmi riaditeľa Detského domova „Ratolesť“ a vychovateľky maloletej N. o pravdivosti, ktorých nemá súd dôvod pochybovať, je preukázané, že maloletá N. nemá záujem vzdelávať sa aj keď požiadala o prestup na Obchodnú akadémiu vo Zvolene, kde študovala formou denného štúdia. Na vyučovanie sa nepripravovala, často vymeškávala zo školy s rôznymi výhovorkami, do detského domova sa vracala neskoro i napriek tomu, že ju tam čakal maloletý syn. Takéto správanie maloletej N. napovedá, že žiadosťou o prestup na Obchodnú akadémiu do Zvolena nechcela dosiahnuť možnosť kvalitného štúdia dennou formou, ale cieľom bolo dostať sa zo zariadenia detského domova každý deň do mesta a byť nekontrolovaná. Túto voľnosť maloletá N. zneužila. Dňa 23. 10. 2013 maloletú N. a jej kamarátku D. po nahlásení občanom Zvolena objavila hliadka Mestskej polície vo Zvolene ako ležali značne pod vplyvom alkoholu za budovou 5. Základnej školy vo Zvolene. Dievčatám bola privolaná rýchla záchranná pomoc a hliadka Obvodného oddelenia Policajného zboru vo Zvolene. Maloletá D. musela byť hospitalizovaná pre otravu alkoholom. Stalo sa to v poobedňajších hodinách o 16.00 hod.. OO PZ Zvolen vykonal dychovú skúšku aj u maloletej N. s pozitívnym výsledkom. Pre N. musel prísť na políciu riaditeľ detského domova. Z časovej následnosti

úkonov riaditeľa detského domova je možné usúdiť, že požívanie alkoholických nápojov maloletou N. a túlanie bolo podnetom žiadosti o prijatie maloletej N. do zariadenia Diagnostické centrum Lietavská Lúčka. Maloletá N. napriek ústavnej starostlivosti od 06. 09. 2012, kde je jej poskytovaná odborná pomoc pedagógov, psychológov a vychovávateľov nezmenila svoje správanie. Stále odmieta chodiť do školy, experimentuje s návykovými látkami a vzdoruje dospelým autoritám. Svoju matku, ktorá žiada o zverenie maloletej N. do jej osobnej starostlivosti nerešpektuje, správa sa k nej nevhodne až agresívne do takej miery, že matka 24. 07. 2013 sama požiadala o ukončenie prázdninového pobytu N. v jej domácnosti. Za prítomnosti sociálnych pracovníkov po zistení, že matka jej chce zrušiť prázdninový pobyt, vyvíjala citový nátlak na svoju matku, ktorý sa vystupňoval do vulgárneho osočovania. V listoch, ktoré píše maloletá N. matke z Reedukačného centra Lietavská Lúčka, oslovuje N. matku „najlepšia a najdrahšia mamulienka na celom svete“, píše matke ako ju miluje. Odvolací súd neverí, že za tak krátky čas od 23. 10. 2013, kedy ležala maloletá N. za 5. Základnou školou vo Zvolene pod vplyvom alkoholu, došlo k náprave u maloletej N., keď dlhodobo najmenej od roku 2010 vykazuje výrazne problémové správanie. I keby si maloletá N. uvedomila, že matka je pre ňu najbližšou osobou, ktorá svojimi príkazmi a zákazmi chce pre ňu len to najlepšie, výsledky doterajších konaní nedávajú záruku, že maloletá N. udrží svoje správanie v spoločensky prijateľných mantineloch a bude rešpektovať matku, chodiť riadne do školy, nepožívať alkoholické nápoje, preto je aj podľa názoru odvolacieho súdu potrebné, aby za účelom dosiahnutia nápravy a odstránenia porúch správania u maloletej N., naďalej trvala ústavná starostlivosť nariadená rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom z 30. 08. 2012 č. k. 4P/119/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/117/2012-55 zo 06. 11. 2012.

Potreba nariadiť ústavnú starostlivosť maloletej N. je preukázaná aj správou z Diagnostického centra Lietavská Lúčka o tom, že ani pobyt v režimovom zariadení Diagnostického centra v období od 08. 11. 2013 do 31. 01. 2014 maloletú N. nezmenil, nemá v sebe vypestovanú žiadnu zodpovednosť k vlastnému životu a výchove maloletého V.. Výsledkom psychologickkej diagnostiky bol záver o potrebe zopakovať pobyt maloletej N. v reedukačnom centra.

Okresný súd v súlade s § 54 ods. 5 Zákona o rodine označil v rozhodnutí, ktorým nariadil ústavnú starostlivosť, zariadenie, do ktorého majú byť obe maloleté deti umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti prihliadol na záujem oboch maloletých detí (matky a syna) byť spolu, aby sa citové väzby medzi matkou a synom zachovali.

Rozhodnutie o vyživovacej povinnosti rodičov maloletých detí vychádza z ustanovenia § 81 Zákona o rodine, ktoré ukladá súdu v prípade rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti, upraviť rozsah vyživovacej povinnosti rodičov vo vzťahu k zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Osobné a majetkové pomery rodičov maloletých detí nedovoľovali súdu určiť výživné presahujúce minimálnu výšku určenú § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Aj v tejto časti je rozhodnutie okresného súdu vecne správne.

Matkou a starou matkou detí uvedené dôvody v odvolaní proti rozsudku okresného súdu nie sú nové, boli predkladané súdu prvého stupňa, ktorý sa s nimi vo svojom rozhodnutí náležite vypořiadal, preto neboli spôsobilé prívodiť zmenu rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.